

ויברח את ר' יוסי בנאי ניברכה – בנו יוסי
במשיטה וקיים איש צורדות. יוסי משיטה – בטענה שבקשו שונאים לתקוף לה.
הבית אמריו: יכנס מהם ובהם תחולת, אמרא לה: עול ומה דעת מפיק – דידך.
נכns והוציא מורה של זהב, אמרא לו: אין דברו של הריות להשפלה בו, אלא
על זמן תיננות ומה דעת מפיק – דידך, ולא קובל עליין. אמר ר' פיזח: נתנו לו
מיכס שלוש שנים, ולא קובל עליון – אמר: לא דידי שהכעסתי לאלה פעם אחת,
אלא שאכעסן פעם שנייה? מה עשו לו, נתנו אותו בתמורה של חרסים והוא
מנפרים בו, וזה מצח ואומד: נו, אויג, שהכעסתי לבוראי! וקיים איש
צורך זה בנו אחוחו של ר' יוסי בן יזורי איש צרידה, וזה רבב ספסה
בשבח. אזל קומי שיריתא למצעטלבא, אמר לה: חממי סוסי דארקבי מרוי, וחמי
סוסה דארקבי מרוי! אמר לו: אם קב למכיסין, קל וחרmr לעושי רצונו! אמר
לו: וצשה אדם רצונו יותר מה? אמר לו: אם קב לעושי רצונו, קל וחרmr
למכיסין! נכנס בו הקבר בארס של עכאנא, חלב וגיטם בעצמו ארבע מיתות
בית דין: סקילה, שרפה, הרגוזה. מה עשה, הביא קורת געטה באיז זנחר בה
ニיכ�, וערך העצים והקיפן גדר של אבניים, וצשה מדורה לפניה, ונעוץ את החרב
באמצע, והצית האור תחת העצים מהתה האבניים, ונתלה בקוריה וווחוק, קדר מטבח
האט גפסקה הרים נפל לאש, קדר מטבח חרב ונפל עליון גדר וווחוף. נתנו גיטם יוסי
בן יזורי איש צרידה וזה מאטו פורחת באיז, אמר: בטענה קלה גראמי זה
לען עדן.

וְעַמּוֹת

ו. האמונה האלהית. הגדולה אשר בלב ישראל, אין לה ערך
ולא דוגמה ולא משל, ואפלו האפיקורסוט היישראליות היא מלאה
אמונה וקדושה, הרבה יותר מכל האמונות של כל הגויים כולם.
ואע"פ שהיא מבטאת דבריהם של קלות-ראש ושל כפירת,
בחוכיות-הגשמה יש אורי-אלגים של דבקות ושל צמאן לאלהים
ח'ים אל אלהי ישראל: עד לכדי מסירות-נפש, "זורה את ריח
בגדיין, אל תקרי בגדיין אלא בוגדיין ז), כגון יקם איש-צדורות ח)
וירושי משותתא" ז), שהראו את הצפון בלבם במסירות-נפש
בפלאה, ומה הייתה בסוף היה ג"כ בתחילה,

דואים אנו בחוש, איך העוגנות הם מחריצות מבדילות בין יבין
האור של החשגה הבירה, ולא עוגנות היחיד בלבד, אלא גם עוגנות
הכל, ומכל מקום אין כל זה מעכבר, עצלי-ידי התגברות גדולה ווכים
לתשובה ולתקון ולהפוך חשך לאור.

כְּשֶׁמְסֻתְּכָלִים הַסְּתָכְלוֹת רַוְחַנִּית, וּמַכְּרִים שֶׁהָעִינִים הַרוַחַנִּיות סְתִוּמוֹת
הָן מִפְנֵי פָגָמי הַפְּפָשָׁה, שֶׁגָּרָמו הַעֲזֹנוֹת, וּמִתּוֹךְ הַצְעָר שֶׁל מַעֲוָת הָאָרָה
מִתְחַרְטִים עַל הַחֲטָאִים בְּכָל וּבְפָרָט, וּחֲפָצִים בְּכָל לִב לְטַהַר אֶת
הַמְעָשִׂים וְהַמְדֹות עַל מִכּוֹנֵיהם, כִּדִי שֶׁלֹּא תָשִׁיר עוֹד הַסְתִּימָה מִעֲכַבָּת
אֶת הָאוֹר הָעַלְיוֹן מַלְחָדר בְּתוֹכִיות הַגְּשָׁמָה הַחוֹשֶׁבָת. זֶהוּ תְּדַרְךָ
לְבוֹא לְתַשּׁוּבָה עַלְאָה, תַשּׁוּבָה דְחַזְ�יא לְחַפְּאָה עַל כָּל עַזְבָּדִין.

קמו. ומהויל להו יצחק קב"ה בעיניהם, מיד נושאים עיניהם למרום ואומרים "אתה ד' אבינו גואלנו מעולם שמאך". כשתברורת לכנסת ישראל בכללה מהותה הפנימית, איך שכל שיחה וشيخה, כל שאיפותיה ומואיה, איןם כ"א חפץ שדי אחד ארוך מלא אור עליזון, מתרוץ ליצאת ולצבע את ישרוד העדין והקדוש בכל גילוי החיים כולם, בין. כשהסוד הזה הטמיר נודע לעושהו בין כשאינו נודע לו, - אז מיד מתחילה ההסתכלות הפנימית להתראר באמתתה הריכוזית. זה העינים הנושאות לכל חפץ, מתרורות שהן הן העינים הפוגות למרום, להשאיפה האלהית הטהורה. ותחת שנאמר בכל יחיד ולא תתורו אחרי עיניכם¹, נאמר ביסוד צמח הכללי של כנסת ישראל "עיניך בשדה [אשר יקצורוּן] והלכת אחריהם"², אחרי העינים הטהורות הללו, שהן נושאות את נושאיהם למרומים נשגבים ונערצים. ואם ההכרה הפנימית בכל זאת לכודה היא בחבלי מצרים, מיד כשהכרה העצמית באה, כשהמהות הטהורה מתרורת עצמה, בא גם החופש המוחלט בבירורו והבטאתו, ומיד נושאים הם את עיניהם למרום ואומרים "אתה ד'

דיק שומר אמוןים".⁴

ברבות מקהילות ישראל נפוץ המנהג לאכול בליל ראש השנה 'סימנים', כל קהילה וסימניה...
מנ gag זה נפסק להלכה ויוחד לו סימן שלם בשולחן עירוך - סימן תקפג, שכותרתו היא: "דברים שנוהגים לאכול בליל ראש השנה". בסעיף א כותב המחבר: "יהא אדם רגיל לאכול בראש השנה רוביא דהינו תלתן, כרתי, סילקא, תמרי, קרא. וכשיאכל רובי אמר: "יהי רצון שירבו זכיותינו". כרתי, "ברטו שונאיינו". סילקא, "יסתלבקו אויבינו". תמרי, יתמו שונאיינו". קרא, "יקרע גור דיןנו ויקראו לפניך זכיותינו". ומוסיף הرم"א: "ויש נהגין לאכול חפוך מותק בדבש ואומרים 'תתחדש علينا שנה מותקה', וכן נהגין. ויש אוכלים רמוניים ואומרים 'נרבה זכיות כרמון'"

⁴⁴ על דברי הרמ"א כותב הגר"א בבייאורו (שולחן ערוך שם): "יתפוח - ע"ש זפריו מתוק לחבי" (שיר השירים ב, ג)".

ומוסף הגר"א שלא רק חוש הטעם 'מגוייס' לטובת הסימן הזה אלא גם חוש הריה -
 • "זכמ"ש: 'בריח שדה' (בראשית כז, כז), ומתרגמינן: 'חקל תפוחים'!¹.
 הגר"א מציין דבר נוסף: "זהיה בר"ה כידוע", ככלומר, ברכת יצחק ליעקב הייתה
 בראש השנה.²

בנין מושג הדרה. וְאֵלּוּ בָּאָמִרָה מִתְּמֻנָּה

10. את ישראל, והקדוש-ברוך-הוא מקבל את דבריו.
שבפניהם יוזהו נשאר עם-ישראל זו ונקי. כך אומר יצחק לקדוש-ברוך-הוא במאקו לזכות יעקב". צריך לשלוֹף ולהרים את עם-ישראל מהזומה הסובבת אותו, ואו-יתברך פניהם יוזהו נשאר עם-ישראל זו ונקי. כך אומר יצחק לקדוש-ברוך-הוא במאקו לזכות

המדרש נסמך על הפסוק "זירח את ריח בגדיו", והגמ' שאינו משתמש בלשונו של רבי זира - "אל תיקרי בגדיו אלא בוגדיו", הוא אומר הדברו - 'ריח בגדיו' עולה אפילו מבוגדים כמו יוסף משיתא, אדם ששיתף פעולה עם הרומים. ריח גן עדן נודף לא רק מאלו העושים חסד בדעת אנושית ולא לשם שמים, כמו שפירוש הנצי"ב, ואפילו לא רק ٥) מהברيونים-הברורים של רבי זира, הרחוקים מתחורה ומצאות, אלא יותר מזה - מזרים שהוא נפול לחלוtin, בוגד באומה ומקשור עם הרומים. מן הדוגמה החריפה זו אפשר ללמוד אלו בוגדים הריח יצחק בגדיו של יעקב - וברכו. בכל החברה הישראלית של ימינו קשה למצוא בוגדים כיוסף משיתא. גם על אנשים אומללים כאלה, אם ישנים, צריך לחשוב כאשר אוכלים את התפקיד בראש-השנה. אבל אדם המשרת בצבא ומוכן להכנס למצבים ٦) של פיקוח נפש - בודאי נמצא במצב טוב לאין ערוך מירושלים משיתא, וראוי שיש באישיותו יותר מנוקודה חיובית אחת מיליון. וכי שמוסר את نفسه באופן חרדי למען עם-ישראל - על אחת כמה וכמה.

ודאי היו בזמנו כאלה שטענו שישוף מישיתא הרא מצאצאי הערב הרבה וציטטו את הזוהר האומר שאחת התכונות של טיפוסים שנדרקו בהם מידות של ערב רב היא הרצון לעוזר ^כ לגויים יותר מאשר לישראל, וכאשר ישראל נמצאים בצרה - טיפוס כזה מעדיף לעוזר לגויים ולא לישראל. יוסף משיתה, המשתף פעולה עם הרומיים לקראת החורבן, עונה במדוקק לקריטריונים האלה, ופתאום, ברגע אחד התהפך מהיותו משותף פעולה עם הרומיים, המוכן למעול ולקח את המנורה לעצמו - לאדם המוסר את נפשו מתוך יסודים ועינויים על קידוש השם. זהו שיא השיאים של "ד'יך בגדיין" - אדם זה שיתף ^כ פעולה עם הרומיים המחריבים את המקדש ורצה לקח את המנורה, ומיד לאחר מכן, כאשר אמר לו להכנס בפעם השנייה - השתחח לפני הקדוש ברוך הוא ואמר: "וואי אווי שהכעסטוי לבוראי", ומתח על קידוש השם ביסורים נוראים. אומר המדרש שגם אדם רזג ירול לעישות חסורה גז בזע

התפוח מלמד לאיזה סדר גודל של מחשבות ורצונות ראוי להתכוון בתפילה. צריך להתפלל על בני עמו, גם אלה הבוגדים והברויונים, וגם על תיקון העולם כולו, ונדרשת עבודה גודלה על מנת לכלול את כולם בתפילה. צריך להחומר על הבוגדים, לזכותם לפני אבינו שבשמים, ויחד עם זה להחומר בכל עוז הרוח והנפש בביטחון בונה כלפי מחשבות ורצונות של רשות. ובודאי מן הגובה הזה אנו באים ולשם המטרה והתכלית זו אנו

בליל ראש השנה, צריך ראשית כל לזכור את יצחק אבינו ואת רבי זира, להריה "את ריח בגדיו" - "חקל תפוחין", ולברך תחילת יבורה פרי העץ על התפוח. אחר כך יש לצרף לוזה גם את היסוד של ריש לקיש, שאפירלו ריקנים שבישראל מלאים מוצאות כריימון - ¹⁹ לכזו אורחים גם רימוניים

תוֹךְ כִּדְיַע אֲכִילָה צָרֵיךְ גֶם לְהַתְפִּלָּל וְגֶם לְעָבֹד. לֹא דִי לְהַרְגִּישׁ בְּטֻעַם וּלְוָמֵד: 'יְהִי רְצֹן
שַׂתְחַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה מִתּוֹקָה', אֲלֹא צָרֵיךְ לְהַתְכֹּזֶן לְמִתּוֹקָן אֲקָטִיבִי. צָרֵיךְ לְהַתְחַבֵּר לִיצְחָק
אָבִינוּ, לְרֹבִי זִירָא, לְדִישָׁ לְקִישׁ, לְרֹדֶן, לְמַרְן הַשׁוֹלְחָן עֲרוֹךְ, לְרֹמֶן אַוְלְגָרֶן, וּלְמַתְקָא אֶת
הַמְּרִידּוֹת! זו הַעֲבוֹדָה המוֹטֶלֶת עָלֵינוּ בְּרָאשֵׁה הַשָּׁנָה - לְחַשּׁוּב, לְהַתְּרֻכָּה וּלְהַתְפִּלָּל עַל הַדָּור
וּלְמַחְקָב אָוָנוּ

לְמִזְבֵּחַ וְלְתָבִיבָה וְלְמִזְבֵּחַ וְלְתָבִיבָה

לה אמר רבי אלעזר אמר משה לפני דקבה רכש עבשו יאמزو אמות העולם תשש כהו ננקבה
ואנו יכול להציג אמר דקבה למשה והלא כבר רוא נשים וగבורות שעשית להם על הים אמר לפניו
רבינו של עולם עדין יש להם למלך מלך אחד יכול לעמוד בשלשים ואחד מלכים אנו יכול לעמוד
אמר ר' יהונתן מני שחוור הקרויש ברוך הוא והזודה לו למשה שנאמר יויאמרה סלחתי כדברך תני רבי רבי
ישמעאל כדבריך עחידים אהיה לומר בן אשורי תלמיד שרבו מורה לו יואולם כי אני אמר הרבה רב יצחק
מלמד שאמר לו הקירוש ביה למשה מה זה חוויתני בדבריך:

— 1 —

ה' : הַחִיְתָנִי . כַפֵּר הַחֲמוֹת :

23